

MOTIVEREN VIA PCM (process communication model)

In deze sessie zijn we gaan inzoomen op het model van PCM, met linken naar STEM om op zoek te gaan naar kansen voor het onderwijs.

Het model is uitgebouwd op basis van onderzoek van Kahler met een focus op het bieden van een houvast bij communicatie-moeilijkheden. Vanuit ervaringen met het overdrijven in reacties bij de personen waarmee hij in zijn praktijk aan de slag ging, is hij op zoek gegaan naar een framework die hanteerbaar is binnen de praktijk.

In deze sessie zijn we gaan inzoomen op het model van PCM, met linken naar STEM om op zoek te gaan naar kansen voor het onderwijs.

Het model is uitgebouwd op basis van onderzoek van Kahler met een focus op het bieden van een houvast bij communicatie-moeilijkheden. Vanuit ervaringen met het overdrijven in reacties bij de personen waarmee hij in zijn praktijk aan de slag ging, is hij op zoek gegaan naar een framework die hanteerbaar is binnen de praktijk.

In de voorstelling kwamen volgende onderdelen aan bod. In de powerpoint kunnen jullie de structuur van de sessie ook terugvinden, gelinkt aan een aantal basisvoorbeelden.

Algemene opstart PCM-model

Inzoomen op een 6-tal manieren om te overdrijven

Inzoomen op 6 persoonlijkheidstypen (Denkers (blauw), Doorzetters (Paars), Harmonizer (oranje), Dromers, Rebellen (geel), Promotors (rood))

Inzoomen op de persoon: Belangrijk hierbij is dat iedereen uit alle lagen van de persoonlijkheidstypen elementen heeft, dus we hebben allemaal van alles iets in ons totaalpakket. Binnen PCM gebruikt met hiervoor de huizenstructuur. Op basis hiervan kun je ook inzicht te verwerven op welke elementen uit je basis uitvergroten zullen worden in stresssituaties.

Waarom belangrijk voor het onderwijs? Het inzicht in de verschil of de gelijkheid in het profiel van leraar tegenover de profielen van leerlingen, die op hun beurt allemaal zeer divers zijn. Inzicht hebben in het feit dat personen met een gelijke basis beter met elkaar overweg kunnen, kan belangrijk zijn om je eigen houding mee te nemen naar het begeleiden van leerlingen.

Vanuit model zou je kunnen stellen dat leraren minder match hebben met leerlingen die meer aansluiten bij rebellen, dromers en promotors. Dit zou ongeveer gaan over 30% van de leerlingen.

Belangrijk om na te denken over hoe inspelen om het gevaar voor vroegtijdig afhaken bij lessen van rebellen, promotoren of dromers. Daarom is het dus belangrijk om lesinhouden af te stemmen op alle types.

Inzoomen op de ingang om hen te motiveren en wat de mogelijke stresscomponent is die naar voor komt bij de verschillende persoonlijkheidstypen. Je merkt op de slides dat de groene pijl dus inzoomt op hoe je deze leerlingen hebt best kan benaderen en dat de rode pijl aangeeft waar er fouten zullen gemaakt worden in stressmomenten.

Hierbij komt ook de term faseren naar voor. Faseren is een bepaald type verder ontwikkelen, want ook aantoon dat de huizen steeds in ontplooiing zijn. Hierbij is het wel belangrijk op te merken dat het moeilijk is om een type verder te ontwikkelen als dit voor minder dan 20% aanwezig is bij aanvang.

Aan de slag met PCM in lager onderwijs

Aan de hand van videobeelden werd het verhaal gebracht van een sessie met leerlingen van het 5de leerjaar in de school 'De letterdoos'.

Reflecties

Is het belangrijk dat je weet welke types de kinderen in de klas zijn?

Wellicht niet omdat je weet dat alle types kinderen in je klas aanwezig zullen zijn.

Hoe kan het PCM-model zich verhouden tot SDT die vertrekt vanuit het inspelen om de behoefte aan autonomie, verbondenheid en competentie? (Self-determination-theory)?

Bijkomende informatie

Hantson, E., Van de Velde, M.C., Desoete, A., & De bruycker, M. (2015). Persoonlijkheid en (de)motivatie van kinderen en jongeren. Theorie, praktijk en onderzoek van Process Communication Model. Gent: Academie Press.

Antersijn, P., & Van Hest, A. (2015) Zo kun je mij bereiken? Praktische handleiding om verschillende persoonlijkheidstypes in jouw klas betrokken te krijgen en te houden.

Valcke, M. & De Craene, B. (2015) Klasmanagement en reflectie. Gent: Academie Press.

<https://stad.gent/onderwijs-kinderopvang/process-communication-model>